

CURIERUL ORTODOX

PUBLICAȚIE
A BISERICII ORTODOXE
DIN REPUBLICA MOLDOVA

Apare din iunie 1995 cu binecuvântarea ÎPS Vladimir, Mitropolit
al Chișinăului și al întregii Moldove
Nr. 11 (196), 15 noiembrie 2007

INTRAREA ÎN TEMPLU A PREASFINTEI STĂPĂNEI NOASTRE DE DUMNEZEU NĂSCĂTOAREI ȘI PURUREA FECIOAREI MARIA

Intrarea în Templul legii a Doamnei de Dumnezeu Născătoarei a pricinuit ortodocșilor creștini praznic minunat și a toată lumea. Fiindcă s-a făcut aceasta într-un chip minunat și este înainte-mergătoare a mării și minunatei taine a întrupării Cuvântului lui Dumnezeu, care avea a se face în lume prin mijlocirea Născătoarei de Dumnezeu. Deci praznicul Intrării s-a început din pricina aceasta: Ana cea pururea pomenită, fiindcă mai toată viața a petrecut-o steapă fără să nască prunc, ruga împreună cu bărbatul său Ioachim pe Stăpânul firii, ca să le dăruiască lor prunc, și făgăduindu-se că, dacă vor câștiga dorirea, îndată vor afierosi lui Dumnezeu pe pruncul cel născut. Și așa a născut pe ceea ce s-a făcut pricina mântuirii neamului omenesc, pe împăcătoarea și împrietenitoarea lui Dumnezeu cu oamenii, pe pricina înnoirii de a doua oară a lui Adam cel căzut și a sculării și a îndumnezeirii lui, pe Preasfânta Stăpână de Dumnezeu Născătoare Maria.

Când a fost de trei ani, au luat-o părinții ei și au adus-o în Templu. Și plinindu-și făgăduința au afierosit

pe fiica lor lui Dumnezeu celui ce le-a dăruit-o; și au dat-o pe ea preoților și mai ales lui Zaharia, arhierelui celui de atunci. Acesta luând-o pe ea, a adus-o în cele mai dinăuntru ale Templului, unde numai singur arhierul o dată pe an intra. Și aceasta a făcut-o după voința lui Dumnezeu Celui ce după puțin avea a Se naște dintr-însa spre îndreptarea și mântuirea lumii. Deci acolo a rămas Fecioara doisprezece ani, cu rară cuviință, hrănindu-se cu hrană cerească de către Arhanghelul Gavriil. Învrednicindu-se și dumnezeieștii arătări, până ce s-a apropiat vremea dumnezeieștii Bunei Vestiri și a descoperirii celor cerești și mai presus de fire care i s-au arătat ei. Că a binevoit Dumnezeu a Se întrupa dintr-însa pentru iubirea de oameni, ca să înnoiască de a doua oară lumea cea stricată prin păcat. Atunci Născătoarea de Dumnezeu, ieșind din Sfintele Sfințelor, a fost dată lui Iosif logodnicului, ca acela să-i fie păzitor și martor al fecioriei ei și ca să slujească, atât la nașterea ei cea mai presus de fire, cât și la fuga ei cea în Egipt și la întoarcerea cea de acolo în pământul lui Israel.

CUM AM DEVENIT ORTODOX

(MAXIME EGGER - Un ziarist elvețian convertit la dreapta credință și devenit slujitor al lui Hristos)

“Ce putem face oare pentru ca Dumnezeu să nu dispară între rândurile unui text?”

(Georges Khodr)

Cum am devenit ortodox? Iată întrebarea care, fără îndoială, mi-a fost pusă cel mai des în ultimii ani. În general, am evitat răspunsurile tranșante. Astăzi, când, după lungi ezitări, consimt să răspund, luând condeiul nu pot să nu mi spun că sunt totuși cât se poate de imprudent, ba chiar inconștient, să accept un demers atât de dificil și delicat. Dificil, pentru că, la urma urmei, este imposibil să dezbăluim în câteva pagini rezultatul unei înaintări spirituale care a durat ani întregi. Delicat, pentru că în acest parcurs există (ca în orice înaintare spirituală) o taină propriu-zis inexprimabilă, o dimensiune atât de profundă și intimă încât ezit la nesfârșit să vorbesc despre ea. Dar, dacă mâna îmi tremură, este mai cu seamă din teama ca nu cumva, slăvindu-L pe Dumnezeu, să mă slăvesc în ascuns și pe mine însumi.

Am folosit mai sus cuvântul “înaintare”. As fi putut să vorbesc la fel de bine despre o serie de “tregeri”, în sens pascal, succedându-se de la moarte la înviere, căci aceasta este povestea mea. Văd cu adevărat întreaga-mi viață ca pe o scară continuă, ca pe un pelerinaj interior și ca pe un suș mereu reluat către împărăția Cerurilor, cea dintre noi și din noi înșine. Pe această cărare nu-ți lipsește nimic din ceea ce alcătuiește existența însăși, dar mai ales întâlnești oamenii prin

care (fără să fii întotdeauna conștient) Dumnezeu însuși îți vine în întâmpinare, îndrumându-te.

ITINERARUL MEU SPIRITUAL ȘI DIFERITELE SALE ETAPE...

Ce-ar fi de spus? Mai întâi... copilăria... într-o familie romano-catolică, mai degrabă pioasă decât rigoristă, cu catehismul și slujba religioasă mai mult sau mai puțin “obligatorii”. Apoi, îndată după confirmare [ritualul de îmbisericire în sens plenar, adică accederea la Tainele Bisericii Romano-Catolice], a venit timpul revoltei adolescente împotriva unei Biserici judecate (cu sau fără dreptate) drept fariseică, ipocrită, moralizatoare, culpabilizantă; revoltă care m-a făcut să arunc pruncul (adică pe Hristos) cu căldătoare cu tot (adică instituțiile și dogmele Sale).

Pot spune că de pe la 15 ani devenisem agnostic, însă adânc muncit de marile întrebări metafizice: Cine sunt? Care-mi este scopul vieții? De ce este suferință și moartea? etc. Sosise timpul căutărilor. Lectura marilor autori existentialisti, studiile de sociologie, angajamentul cultural și jurnalistic... toate acestea mă entuziasmau, însă nimic nu mă mulțumea pe de-a-ntregul. Parcă dăinuia în mine un gol secret. Intuiam că omul nu poate să-și fie propriul sens, să-și fie izvorul propriei sale vieți, în cele din urmă, obsedat de neîmplinire, obosit de “micile eternități ale plăcerii” în care mă regăseam zilnic, m-am hotărât, în 1983 (data consacării mele ca ziarist), să-mi iau un an de odihnă, un an al bilanțului și

al contemplării, un an sabatic, care să-mi îngăduie realizarea unui vis mai vechi. Așa se face că am petrecut cu totul vreo nouă luni prin ținuturile subcontinentului indian. Orientul - în această călătorie atât de bogată și de tulburătoare încât nu am încetat nici până astăzi să mă bucur de roadele ei - mi-a fost ca o vreme a deșteptării, iar una dintre experiențele capitale mi-a fost dat să o trăiesc în desertul Thar din Rajasthan.

Învins - și sufletește, și trupește - de rigorile drumului, am descins în zori de zi pe malul unui iaz în care se oglindea un templu. Acolo, în liniștea și în singurătatea răsăritului, în transparența cristalină a apei și a aerului, am fost deodată ca acoperit de o forță a păcii, a plenitudinii, a luminii. Lacrimile îmi curgeau abundente, fără motiv, între lume și mine, brusc, era comuniune, era armonie, era iubire. După aceea, nimic nu a mai fost ca înainte. Atins în adâncul sufletului, o altă dimensiune a conștiinței se deschisese în mine. Într-adevăr, există, în adâncul ființei și al lumii, o Forță, o Ființă, o Prezență înfinită, dincolo de spațiu și timp, dincolo de realitatea pe care o susține, într-adevăr, omul este un amestec de finitudine și infinitate, de temporalitate și eternitate, în acel moment, această Ființă, această Alteritate absolută, era încă ceva impersonal. Nu avea nici nume, nici chip, și nu îndrăzneam încă să o numesc Dumnezeu, însă era!

La înapoierea mea acasă, în Elveția, timpul întrebărilor retrospective și introspective a sosit în mod firesc. Existența acestui Cu-Totul-Altceva, a cărui intuiție o avusesem, mă repunea în criză, întrebările mă asaltau haotic: cum urma să-mi fie afectată viața de

cele petrecute? Puteam oare să continui ca mai înainte, căutând iarăși aceeași fericire facilă și superficială, când în mine ardea dorul de infinit și de eternitate? Autori precum K. G. Dörckheim și Rene Guenon m-au ajutat să înțeleg, să pun în cuvinte ceea ce mi se întâmplase. Totul se limpezea: ca să rămân în contact cu această Ființă supremă, Principiu al oricărei ființări, trebuia să mă purific, să mă eliberez de ego-ul, ca și de iluziile mele. În acest scop, cărțile nu mă mai puteau ajuta. Trebuia să pornesc neîntârziat la fapte. Se impunea un exercițiu de transformare spirituală. Alte câteva întâlniri și anumite înclinații estetice îmi dădură impulsul final: epoca Zen-ului putea începe!

Laic, fără dogme ori credințe, “neutră” și deci universal, axat pe experiența nemijlocită a spiritului omenesc, iar nu pe studiul vreunor texte, Zen-ul îmi convenea de minune. Prin rigoarea și exigențele sale, dublate însă de o uimitoare și perpetuă noutate, practica Zen a avut un rol fundamental pentru întregul meu parcurs ulterior. Lucrarea aceasta, de golire și de curățare, de sedimentare și de aprofundare, de deschidere interioară, va redeștepta în mod paradoxal și tainic harul botzului meu. Într-o zi, în plină ședință Zen, chipul lui Hristos se înalță iarăși din mine, reizbucnind din tainicele străfunduri ale ființei mele. Teribil umorul lui Dumnezeu, care scrie drept cu linii curbe: acea ființă “impersonală și abstractă”, de care devenisem conștient în India, căpăta, prin practicarea unei forme impersonale de meditație, un chip și un nume de persoană: Iisus Hristos!

(continuare în pag. 3)

**STIMAȚI CITITORI! NU UITAȚI SĂ VĂ ABONAȚI
LA “CURIERUL ORTODOX” PE ANUL 2008!**

AGENDA DE LUCRU A ÎPS VLADIMIR, MITROPOLIT AL CHIȘINĂULUI ȘI ÎNTREGII MOLDOVE

16 octombrie

Mitropolitul Vladimir a vizitat satul Ochiul Alb, r. Drochia, unde a săvârșit slujba de sfințire a 14 fântâni și 12 răstigniri din preajma localității.

19 octombrie

ÎPS Vladimir a liturghisit în parohia „Acoperământul Maicii Domnului”, s. Brăila, mun. Chișinău. Biserica a fost resfințită după lucrările de renovare.

21 octombrie

Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Vladimir a sfințit noua biserică din or. Durlăști.

26 octombrie

ÎPS Vladimir a oficiat slujba acatistului la Catedrala Mitropolitană.

În aceeași zi ÎPS Vladimir a primit la Palatul mitropolitan protopopi și slujitori din cuprinsul Mitropoliei Moldovei.

27 octombrie

Mitropolitul Vladimir a liturghisit la mănăstirea Hâncu.

28 octombrie

Mitropolitul a liturghisit la Catedrala Mitropolitană.

29 octombrie

ÎPS Vladimir a participat la manifestarea prilejuită

Ședința Sinodului Bisericii Ortodoxe din Moldova

de cea de-a 55-a aniversare a Direcției Generale Pază de Stat a MAI.

În aceeași zi ÎPS Mitropolit Vladimir a prezidat ședința Sinodului Bisericii Ortodoxe din Moldova. A fost analizată decizia Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Romane din 24 octombrie privind înființarea a trei catedre episcopale pe teritoriul Republicii Moldova.

2 noiembrie

ÎPS Mitropolit Vladimir a oficiat slujba acatistului Acoperământul Maicii Domnului la Catedrala Mitropolitană. În aceeași zi ÎPS Vladimir a primit la Palatul mitropolitan slujitori și credincioși din cuprinsul Mitropoliei Moldovei. A fost primit în audiență dl Nicolaos Graf Lambstodorf, Ambasadorul Germaniei în Republica Moldova.

4 noiembrie

ÎPS Vladimir a liturghisit la Catedrala Mitropolitană.

5 noiembrie

ÎPS Vladimir a liturghisit la biserica „Acoperământul Maicii Domnului”, s. Berlinți, r. Briceni.

6 noiembrie

Mitropolitul Vladimir a liturghisit la mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” (Tabăra).

8 noiembrie

Mitropolitul Vladimir a oficiat slujba de resfințire a bisericii „Sf. Treime”, s. Sofia, r. Drochia.

9 noiembrie

Mitropolitul Vladimir a primit la Palatul mitropolitan pe PS Episcop Anatolie, împreună cu care a discutat diverse aspecte administrative din Eparhia de Sud. În aceeași zi ÎPS Vladimir s-a întâlnit cu profesorul Virgil Mândăcanu.

ÎNTRUNIREA PREOȚILOR DIN PROTOPOPIATUL ȘOLDĂNEȘTI

Pe data de 26 octombrie curent, în ajunul zilei de prăznuire a Cuvioasei Parascheva, ocrotitoarea Moldovei, în incinta bisericii „Sf. Arh. Mihail și Gavriil” din orașul Șoldănești a avut loc adunarea ordinară a preoților din această circumscripție, convocată de către părintele protopop Ioan Moșneguțu.

La începutul adunării, Sfinția Sa a prezentat cartea protoiereului Maxim Melenti „La început a fost Cuvântul...”, editată cu binecuvântarea Înalt Prea Sfințitului Vladimir, Mitropolit al Chișinăului și al întregii Moldove. Fiecare preot a primit în dar cate un exemplar de carte din partea protopopului.

În continuare au fost punctate evenimentele recente din viața bisericească, preoții fiind informați și despre intenția organizării unui amplu pelerinaj în Țara Sfântă la începutul lunii decembrie de către Centrul de Pelerinaj al Mitropoliei „Pelerinul Ortodox”.

S-a discutat și despre crearea eparhiilor din cadrul Patriarhiei Române în teritoriul republicii noastre.

Părintele protopop s-a interesat și despre mersul lucrărilor de pictură murală interioară de la biserica „Sf. Arh. Mihail și Gavriil” din orașul Șoldănești, care se execută în stil neo-bizantin, cât și despre finalizarea reparației bisericilor din alte două localități.

La finele întrunirii au fost adresate felicitări clericilor din cadrul parohiilor cu hramul în cinstea Cuvioasei Maicii noastre Parascheva, după care au fost distribuite calendarele bisericești de perete pentru anul 2008.

După adunare protopopul a avut o întâlnire cu un grup de directori de licee din raion, discutând despre modalitățile implementării religiei în școlile din raion, cât și despre intensificarea și diversificarea activităților pastoral-catehetice în rândul tinerilor, planificându-se un șir de manifestări spiritual-culturale în perioada sfintelor sărbători de iarnă.

www.mitropolia.md

HIROTONII

19 octombrie

În cadrul slujbei la biserica „Acoperământul Maicii Domnului” din s. Brăila, mun. Chișinău, au fost hirotoniți Andrei Garscan în treapta de diacon pe seama parohiei „Cuv. Parascheva”, or. Strășeni, și diac. Vladimir Zagoreanu în treapta de preot pe seama parohiei Stejăreni, r. Strășeni.

21 octombrie

În cadrul slujbei la biserica din or. Durlăști, diac. Serghei Toia a fost hirotonit în treapta de preot pe seama acestei biserici.

4 noiembrie

În cadrul liturghiei de la Catedrala Mitropolitană, Oleg Melnic a fost hirotonit în treapta de diacon pe seama parohiei „Sf. M. Mc. Dumitru” din or. Anenii Noi.

8 noiembrie

În cadrul slujbei la bisericii „Sf. Treime”, s. Sofia, r. Drochia, diac. Andrei Garscan a fost hirotonit preot pe seama parohiei „Sf. Arhangheli”, s. Criva, r. Briceni.

DECORAȚII

16 octombrie

Liderului satului Ochiul Alb, r. Drochia Victor Zbanca s-a învrednicit de ordinul bisericesc „Sf. Ștefan cel Mare”, gr. II.

17 octombrie

Eudochia Bucșan și Liubovi Țugui din localitatea Vasilcău, protopopiatul Soroca, au fost decorate cu medalia „Cuv. Parascheva” pentru contribuția materială esențială acordată bisericii „Cuv. Parascheva” din localitatea Vasilcău, protopopiatul Soroca.

18 octombrie

Mihail Strătilă, parohul bisericii din s. Iliciovca, r. Florești, pentru truda depusă întru ridicarea sfântului locaș s-a învrednicit de trei decorații: protoiereu, paliță și cruce cu pietre scumpe. Ctitorii principali ai bisericii, Valentina Maximciuc și Agafia Bejan au fost decorate cu medalia „Cuv. Parascheva”, gr. II, iar Alexandru Tatarciuc cu ordinul „Cuv. Paisie Velicikovski”, gr. II.

19 octombrie

Parohul bisericii din s. Brăila, mun. Chișinău, prot. Gheorghe Bivol a fost decorat cu mitră.

21 octombrie

Părintele Zosima Toia din or. Durlăști a fost decorat cu înalta distincție patriarhală – „Cuv. Serghie de Radonej”, gr. III. Ctitorii principali ai bisericii s-au învrednicit de următoarele distincții mitropolitane: Vladimir Garștea – ordinul „Sf. Ștefan cel Mare”, gr. II, prot. Vladimir Plămădeală – „Cuv. Paisie Velicikovski”, gr. II, pr. Serghei Toia a fost decorat cu bederniță și camilafcă. Natalia Tampiza și Maria Bătrânu – ordinul „Cuv. Parascheva”, gr. II, Victor Roșca – medalia „Sf. Ștefan cel Mare”, Vasile Roșca – medalia „Cuv. Paisie Velicikovski”.

Prot. Teodor Simionel, cleric la biserica „Sf. Arhangheli” din Durlăști cu dreptul de a purta mitră; pr. Radion Vrâncean din s. Tohatin și pr. Victor Tofan din s. Colonița au fost avansați în treapta de protoiereu; prot. Iaroslav Gripici de la biserica „Sf. Cn. Vladimir” cu dreptul de a purta paliță.

26 octombrie

Au fost menționați cu ordine bisericești: Valeriu Balaban, consilier prezidențial – ordinul „Sf. Ștefan cel Mare”, gr. II; colonel Ilie Argint, consilier al

Departamentului situații excepționale, colonel Anatol Postică, șef-adjunct la Direcția municipală pentru securitate și informare, Victor Chilinciuc, invalid de război, gr. II – ordinul „Cuv. Paisie Velicikovski”, gr. II.

27 octombrie

Stareța mănăstirii Hâncu, egum. Parascheva, a fost decorată cu ordinul „Cuv. Parascheva”, gr. I.

29 octombrie

Au primit distincții un număr de colaboratori ai Direcției Generale Pază de Stat a MAI: colonelul Petru Corduneanu, șeful Direcției Generale - ordinul „Sf. Ștefan cel Mare”, gr. II., loc. coloneilor Eugeniu Ceinac, șef-adjunct al Direcției Generale, și Alexandru Damian, șef-adjunct al Direcției Resurse Umane, - ordinul „Cuv. Paisie Velicikovski”, gr. II., loc. colonelul Viorel Gurău, șef-adjunct al Direcției Generale, și colonelul Valeriu Drăguțan, șeful DPS mun. Chișinău, - medalia „Sf. Ștefan cel Mare”, loc. coloneilor Alexei Cebotari, ajutor al șefului DG, Gheorghe Iacovlev, comandant BIP II, și Valeriu Cojocaru, șef SPS Ungheni, - medalia „Cuv. Paisie Velicikovski”, loc. colonelul Angela Ceinac, șef Secție Economie și Finanțe DPS mun. Chișinău - medalia „Cuv. Parascheva”, loc. coloneilor Sergiu Pleșca, Gheorghe Balțatu, Sergiu Zhibarta, Sergiu Zglavoci, Stelian Drucioc, maior Oleg Cociug, dlui Andrei Bodean, dnei Svetlana Pasecinic și dnei Tatiana Borșci - diplome arhieresti.

5 noiembrie

Parohul bisericii „Acoperământul Maicii Domnului” din satul Berlinți, r. Briceni, prot. Dumitru Chirilov, a fost decorat cu mitră.

6 noiembrie

Pentru truda depusă întru renașterea mănăstirii „Adormirea Maicii Domnului” (Tabăra), egum. Vasile (Ciobanu), duhovnicul mănăstirii, a fost avansat în treapta de arhimandrit, iar maica stareță monahia Xenia (Rusacova) – cu dreptul de a purta cruce de aur.

8 noiembrie

Pentru truda depusă întru consolidarea parohiei „Sf. Treime”, s. Sofia, r. Drochia, și grija față de sfântul locaș prot. Valeriu Radu-Tataru, a fost decorat cu dreptul de a sluji Sf. Liturghie cu ușile împărătești deschise până la Heruvic.

LIBERTATEA ÎNSEAMNĂ A NU AVEA PIEDICI ÎN CALEA DRAGOSTEI

Poate niciodată oamenii nu s-au preocupat de libertate mai mult decât astăzi. În vechime, discuțiile despre libertate erau o preocupare filozofică. De exemplu grecii, aveau nevoie de o filozofie a libertății care să se opună zeilor dezlănțuiți și tirani. Zeii grecilor îi asupreau pe oameni. Atunci când Prometeu, zeul umanist, a vrut să ducă focul oamenilor, Zeus l-a pedepsit, legându-l de o stâncă, unde vulturii îi ciupeau ficatul.

Religii care să se ocupe de libertatea omului sunt prea puține, de fapt, numai una. Când spun "religie", vreau să invit la corectitudine terminologică. Religie din latina înseamnă "re-legare", adică restabilirea relației dintre om și Dumnezeu, două persoane. Pentru orientali, ideea unui Dumnezeu-Persoană este vulgară, ei nu o pot concepe. Orientalii nici nu au Dumnezeu,

ei au doar învățători care te învață să te "eliberezi". De aceea, obsesia eliberării la orientali este o filozofie, alături de cea greacă sau cea nietzschiană, dar nu o religie. Musulmanii, care cred într-un Dumnezeu persoană, au o singura zi pe an, în decembrie, de sărbătoare zisa "noaptea rugăciunii", când Allah se coboară din al șaptelea cer până la primul cer și atunci le aude rugăciunile. Niciodată Dumnezeu musulmanilor nu l-a numit pe vreun om prieten al sau, așa ca Hristos.

Desigur, fiecare e liber să aibă o definiție personală a libertății. Suprerealistul Salvador Dali, era de părere că "pentru a fi liber trebuie să fii puțin multimilionar". Pentru Friedrich Nietzsche, libertatea este puterea de a spune "nu!" Alții pot spune că a fi liber înseamnă a avea tot ce voești, atunci când voești. Pe de altă parte, un proverb grecesc spune ca "atunci când zeii vor să-l pedepsească pe om, îi trimit tot ce vrea".

Condiția libertății pe care o propune creștinismul nu presupune nici tehnicile de meditație ale yoghinilor, nici banii lui Salvador Dali. "Cunoașteți adevărul, spune evanghelistul Ioan, iar Adevărul vă va face liberi" (Ioan 8, 32). Acesta este adevărul despre care L-a întrebat Pilat pe Hristos: "Ce este adevărul?", dar nu a mai așteptat răspunsul, căci "a ieșit afara la iudei" (Ioan 18, 38). Pilat, ca și contemporanii săi și ca și cei mai mulți dintre oameni, nu a înțeles că adevărul nu este o simplă noțiune

filozofică, ci este o realitate și, chiar mai mult, este o Persoană. Pilat avea în față Adevărul, dar nu a înțeles.

Din punctul de vedere al creștinismului, libertatea înseamnă a nu avea piedici în calea dragostei, luxul de a-ți putea pune oricând sufletul pentru aproapele tău. Libertatea înseamnă să poți răspunde oricând chemării lui Hristos: "Ia-ți crucea și vino după Mine". Într-un cuvânt, libertatea înseamnă să nu poți fi șantajat de nimeni și nicicând, iar pentru asta e nevoie să urmezi adevărul, să iubești și să rabzi.

Om liber este cel care nu-și vinde libertatea nici pe bani, nici pe femei, nici pe vin, nici pe slavă. Om liber este cel care nu se mai teme de moarte, nici pentru sine, nici pentru apropiații săi. Om liber, în concepția creștină, este un om postum.

Om liber, ca și Ulise al lui Homer, generalul chefalenilor, poate fi aruncat gol într-un oraș străin și nu se pierde, deoarece, în loc de haine, este îmbrăcat cu virtute. El are întotdeauna toată averea sa cu sine, cărând-o pe spatule inimii, ca un melc care își duce casa. Aceasta este o bogăție care nu trezește invidie, Crucea lui Hristos, povara pe care a dus-o Dumnezeu pe drumul Golgotei, pentru a-l elibera pe om din robia păcatului și a morții.

Libertatea înseamnă să nu ai motive să fugi de Dumnezeu.

Ieromonahul Savatie Bastovoi

INSTINCT ȘI LIBERTATE

Odoamnă tot zice la un post de radio: „În pofida moralizatorilor, eu voi apăra libertatea de a trăi după instinct!”. Care moralizatori? Care instincte? Ura, gelozia, mânia oare nu sunt instincte? Setea de a ucide pe cei de pe celălalt mal al părăului oare nu e instinct? Crimele geopolitice, care au transformat unele popoare în cotropitori cinici, iar pe altele în mankurți și farisei, oare nu sunt instincte? Și Basarabia a fost sacrificată în 1940 din instinctul de supraviețuire al României. Ba și relația (primordială) dintre Cain și Abel a fost una instinctuală.

Beau ca să fiu liber! - țipa un tânăr de la Academie care nu s-a mai realizat. Și un posibil mare muzician a murit acum vreo 20 de ani fiindcă din instinct se droga liber. Și un vestit scriitor basarabean zicea că e liber să se cupleze cu orice femeie îi pică după instinct. A murit de SIDA, luând cu el și soția. Tragică e și libertatea de azi a basarabenilor de a vota liberi, dar din instinct. Așa au ales la conducere comuniști proști și corupți. Oare nu era mai bine ca moralști alde Petre Țuțea sau Sofian Boghiu să le taie instinctul comunist? În satele din fosta Românie Mare câte un cetățean bea, dar era de râsul satului. Acum satele beau de usucă, iar cel care nu bea este arătat cu degetul. Și câte un hoț fura din instinct, dar era „plimbat”, moralizator, cu gămile la piept, ca să-l scuipe toți. Comuniștii au ucis moralizatorii și azi fură cam toți. Tot în acele timpuri, urmând vechea tradiție moralizatoare, fetele veneau acasă de la horă la apusul soarelui. Acum Basarabia exportă zeci de mii de prostituate, instinctul sexual se vinde liber, iar moralizatorii sunt huiduiți în mass-media.

Din instinct scos în față prin tortură mankurții și-a ucis mama. Din instinct natural I. D. Ceban și R. Portnoi au semnat moartea nevinovatului Petre Ștefănuță, în iarna anului 1941. Din instinct i-am lăsat pe comuniști să dărâme toate mănăstirile. Din instinct mii de basarabeni îi laudă și în 2007 pe agramații comuniști. Dându-și frâu instinctului, președintele RM a transformat Piața Marii Adunări Naționale în Piața Marii Degradări Naționale. Problema, însă, e mult mai adâncă. Cain a ales uciderea din instinct a fratelui Abel, nu iubirea din instinct. Așa de mare este libertatea și așa de duplicitar instinctul. Așa de universală este iubirea, și așa de greu drumul liber spre ea. Toate plăcerile acestei lumi vin din instinct. Dar niciuna din ele nu se măsoară cu bucuria apropierei libere de Dumnezeu.

Andrei Vartic (Timpul)

CUM AM DEVENIT ORTODOX

(începutul în pag. 1)

Cu doi ani în urmă avusesem parte de o conversație neobișnuită prin intensitatea ei, în compania unei prietene. Prietena mea îmi vorbise atunci despre o mănăstire "extraordinară", ale cărei baze fuseseră puse în Anglia de către Arhimandritul Sofronie (1896-1993), monah ortodox, discipol al Stareșului Siluan (1866-1938), cel canonizat în 1987 de către Patriarhul Ecumenic al Constantinopolului și care trăise mai bine de 20 de ani în Sfântul Munte Athos, mai ales ca sihastru. Această amintire m-a preocupat într-atât, încât am sfârșit prin a lua drumul Angliei.

Săptămâna petrecută la Mănăstirea "Sfântul Ioan Botezătorul" a fost o experiență cu totul tulburătoare. Dincolo de primirea rezervată fiecărui vizitator (cu adevărat primit precum Hristos) și de apropierea dintre călugări, frați și pelerini, trei lucruri m-au frapat încă de la început, întâi, atenția cu totul deosebită acordată persoanei, respectul absolut pentru unicitatea acesteia. Acest respect este sursa unei uimitoare libertăți, al cărei sens și consistență veneau din dăruirea și uitarea de sine într-o slujirea aproapei. Descopeream ce însemna "a ființa întru Biserică", adică un mod de viață care transformă Biserica (sau care ar trebui să o transforme) în ceva superior unei simple societăți sau instituții. Apoi, oficierea Rugăciunii lui Iisus...

Îmi voi aminti mereu zorii răcoroși ai zilei în care am pătruns în Biserica "Sfântul Siluan". Totul era scăldat într-o luminoasă penumbră radiind din candelă și din icoane, iar tăcerea era însuflețită doar de cântecul păsărilor răzbătând prin ferestre. Și, timp de două ore, în nenumărate graiuri (slavonă, greacă, franceză, engleză), această rugăciune psalmodiată: "Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne pre noi". Dacă la început am recitat-o aproape ca pe o mantră [formulă sacră hindusă ori budistă, "condensând" divinitatea pe care o invocă], "rugăciunea inimii" avea să-mi devină cu timpul o întâlnire personală cu Hristos, vie, aducătoare de pace și purificatoare, un mijloc de comunicare cu Dumnezeu în străfundurile inimii și totodată o armă în lupta anevoioasă, adesea istovitoare, împotriva patimilor și a gândurilor străine. Mă fascina faptul că această rugăciune se născuse în desertul Egiptului întral IV-lea secol creștin - prima întâlnire cu Ortodoxia mă întorcea la rădăcinile creștinismului, la Biserica

una și nedespărțită a primelor secole. Am fost desigur impresionat și de frumusețea serviciului liturgic, oficiat cu o profunzime care (aveam s-o înțeleg mai târziu) era expresia simultană a bucuriei pascale și a durerii crucii. Fie în rugăciunea inimii, fie în cadrul liturghiei, m-a fascinat imediat rolul trupului, determinat să participe plenar: cu vederea - de către icoane și lumânări, cu auzul - de către cântări, cu mirosul - de către tămâie, precum și printr-o serie de gesturi: semnul crucii, metaniile... India îmi descoperise, prin socul realității sale neascunse, nu numai că aveam un trup, dar și că eram unul. Ortodoxia urma să mă învețe, prin slujbele sale liturgice, prin tradiția sa mistică și ascetică, prin tinerețea deloc rară a credincioșilor, că întâlnirea și unirea cu Dumnezeu se petrec inclusiv în trup, care este templu al Duhului Sfânt.

În timpul acestei prime săptămâni n-am reușit să-l întâlnesc pe părintele Sofronie, pe atunci bolnav, înainte să plec, unul dintre călugări mi-a dăruit un șirag de metanii din lână neagră, lucrat în Muntele Athos; l-am primit ca pe o încurajare în rugăciune, dar mai ales ca pe un angajament spiritual. Voi trece sub tăcere ce mi-a fost dat să trăiesc la întoarcere. Voi spune numai că inima mea rănită de iubire se întredeschise asemenea unei porți înaintea lui Dumnezeu, ca să-mi văd eu neantul și tenebrele sufletului. "Pocăiți-vă, că s-a apropiat împărăția cerurilor!" (Matei 4, 17) - vestește Hristos la începutul Evangheliei Sale. Evident, nu m-am căit îndată, dar am învățat că această metanoia [în gr. - "primenire lăuntrică", "întoarcere a sufletului către Dumnezeu"] este cheia vieții duhovnicești. Dimpună cu smerenia și cu frângerea inimii, metanoia antrenează transformarea vechiului om într-unul nou, deschiderea către Duhul Sfânt. Cu adevărat, numai mărturisindu-ți slăbiciunile, nedeșăvârșirile, recunoscându-ți starea de mizerie a sufletului, mai poți să te deschizi milostivirii lui Dumnezeu, iubirii Sale iertătoare și răbdătoare. Numai iubirea, compasiunea pe care mi-a fost dat să o descopăr dintr-o dată în Biserica Ortodoxă, poate schimba însăși substanța lucrurilor.

Cum părăsisem cu totul firească practica Zen pentru Rugăciunea lui Iisus, m-am avântat cu pasiune în lectura cărților recomandate la mănăstire: pe lângă Evanghelie și Psalmi, în primul rând cartea părintelui Sofronie despre starețul Siluan, apoi o lucrare

despre rugăciunea inimii de Briancianinov și Eseul asupra teologiei mistice în Biserica de Răsărit al lui Vladimir Lossky. Rafinamentul teologic mă depășea, însă două chestiuni rezonară în mine numaidecât, cu putere, întâi, unitatea profundă, de nezdruccinat, între teologie și mistică, exprimată prin celebra formulă a lui Evagrie Ponticul: "Dacă ești teolog, atunci te vei ruga cu adevărat, iar dacă te rogi cu adevărat, ești teolog". Cu alte cuvinte, nu există teologie adevărată fără cunoașterea dumnezeieștilor taine. Dar a cunoaște aceste taine înseamnă a le trăi prin experiența Duhului Sfânt, care se ridică deasupra rațiunii, o crucifică și o transfigurează! Al doilea lucru care mi-a spus foarte multe este concepția ortodoxă despre mântuire, considerată "transfigurare" și "îndumnezeire", iar nu simplă "răscumpărare" sau "izbăvire". Astfel, "Dumnezeu s-a făcut om pentru ca și omul să se poată face Dumnezeu!", declară Sfântul Atanasie din Alexandria (sec. IV). Părinții Ortodoxiei privesc ființa umană raportând-o la imaginea divinității din om, iar nu la păcatul din el. Iar păcatul nu este definit ca transgresare juridică a unor norme etice, ci ca refuz al iubirii Tatălui, ca îndepărtare de Dumnezeu pricinuită de mândrie și de celelalte boli spirituale, sufletești și trupești, de unde decurge o abordare terapeutică, iar nu una culpabilizantă a păcatului, ca și o viziune ontologică asupra sfințeniei. "Sfânt nu este acela care s-a ridicat până la o treaptă înaltă a moralei omenești, sau care a ajuns să aibă o viață de asceză, chiar de rugăciune (și fariseii posteau și ziceau rugăciuni lungi!), ci acela care are întru el Duhul Sfânt", ne spune părintele Sofronie. Înțelegem astfel creștinismul nu în primul rând ca etică, ci ca mod spiritual de a fi, cale de unire cu Dumnezeu, de jertfire pe cruce într-o înviere, care ne transformă într-o ființă nouă. Cererile lui Hristos, adresate nouă, nu sunt lungi, în genul "ai voie asta, n-ai voie asta", ci energii dumnezeiești cu ajutorul cărora putem deveni (în viața și conștiința noastră) asemenea lui Hristos. În ce privește Biserica, ea nu e doar o instanță morală, nici numai o organizație de caritate sau umanitară, ci marele spital al sufletelor, locul unde suntem siguri că-L primim pe Dumnezeu viu și că participăm la împărăția Sa. Descopeream treptat fața ascunsă a creștinismului, care mă cucerea și mă fermeca. Mai presus de toate, departe de a fi ceva abstract, creștinismul se vădea a fi viu!

(continuare în pag. 5)

MINUNATE APOFTEGME DESPRE PATRIARHUL SERBIEI PAVLE

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Sârbe este eroul multor povestioare și anecdote. Ele întăresc legenda că ar fi un om popular și cu viață sfântă. Anul trecut, Sfinția Sa Patriarhul sârb Pavle a împlinit nouă decenii de viața pe pământ. Cu această ocazie, la propunerea președintelui Guvernului Serbiei Vojslav Kostunica, președintele Serbiei și Muntenegrului Svetozar Marovic l-a distins cu Ordinul "Nemanja" clasa I. Cu aceeași ocazie "NIN" [prescurtare de la "Nedeljne informativne novine" - Ziar săptămânal de informație] reproduce câteva istorioare interesante din viața Sfinției Sale. Prin felul său de viață Patriarhul Pavle este apropiat oamenilor. Pe dânsul, sârbii îl simt ca pe un semen apropiat lor, și nu ne referim numai la credincioșii practicanți.

(continuare din nr. 10)

SALARIILE

Patriarhul Pavle a refuzat, de altfel, salariul. Dânsul primește doar pensia la care are dreptul ca fost episcop de Raska și Prizren. Nevoile sale sunt modeste de tot, dat fiind că singur își coase mantia, singur își repară pantofii... Încă îi rămân bani din pensia aceea mică. Ce rămâne împarte săracilor sau donează în alte scopuri pentru binele obștesc. A rămas de pomină reacția dânsului din anul 1962, la solicitarea de atunci a unor episcopi să li se mărească salariile:

- "Dar de ce, de vreme ce nu suntem în stare să cheltuim nici ceea ce am avut până acum?!"

PENTRU MILOS CRNJANSKI

În același fel procedează Părintele Patriarh și cu ceea ce primește în dar. Dacă primește material pentru mantie, îl păstrează până întâlnește un călugăr sau preot care nu are posibilitate să cumpere. Atunci îi calculează cât are nevoie pentru a coase o mantie, și-i dă exact atât, ca să mai rămână și pentru alții. Renumitul istoric al literaturii Zika Stojkovic, care a colaborat cu vlădica Pavle, pe când acesta fusese episcop de Raska și Prizren, la editarea operii capitale: "Monumentele din Kosovo", i s-a plâns odată în Palatul Patriarhal că are greuțăți în a aduna bani pentru continuarea tipării seriei începute de Opere ale unuia din cei mai importanți scriitori sârbi, Milos Crnjanski. Ascultându-l, Patriarhul se ridică, se duse până la patul său, ridică perna, luă de sub ea portmoneul, apoi scoase din el trei mii de mărci și le întinse lui Stojkovic:

- "Iată, e contribuția mea pentru tipărirea cărților lui Milos Crnjanski. Să vă fie de ajutor!"

ECONOMII

Gradimir Stanic, care este directorul

tipografiei patriarhale, relatează:

- "Dânsul își dactilografiază singur cărțile. Foile pe care le scrie aproape că nu au margini, iar distanța dintre rânduri este cea mai mică posibilă. Evită să piardă timpul cu introducerea deasă a foilor în mașina de scris. Pe lângă aceasta, economisește hârtia; așa s-a deprins, căci înainte vreme hârtia era foarte scumpă. Iar textele sale sunt atât de curate, încât la ele nu este nevoie de intervenții înaintea tiparului. Colaboratorii povestesc, de asemenea, că se ține și textual de versul din Rugăciunea Domnească: "...pâinea noastră cea spre ființă dă-ne-o nouă astăzi...". După ce ia masa, aduna cu atenție orice fărâmitură, deși are cine să strângă și să facă ordine..."

LA "SEMNU DE ÎNTREBARE"

Un boem, care adesea petrecea timpul la cafeneaua cu denumirea "?", în apropierea Patriarhiei, de câte ori îl vedea pe Patriarh, traversa în fugă strada, pentru a lua binecuvântare de la Sfinția Sa. Iar odată îi zise:

- Sfinția Voastră, noi doi suntem cei mai buni oameni din tot Belgradul acesta! La care Patriarhul replică:

- Suntem, dar după ce golim câteva pahare, nu mai suntem buni de nimic!

"ARĂTAREA" NĂSCĂTOAREI DE DUMNEZEU

S-a întâmplat ca în cabinetul Patriarhului, pe când acesta discuta cu un funcționar al Patriarhiei, să dea buzna un om între două vârste, cu ochi mari și cu privire înflăcărată. A început să explice că a trebuit să vină, deoarece are să comunice ceva important... Patriarhul l-a invitat să ia loc, să se mai liniștească. Iar acela începu atunci să povestească cum că în somn i s-a arătat Născătoarea de Dumnezeu și ce i-a spus... Patriarhul l-a ascultat cu atenție, apoi l-a întrerupt tăios:

- "Ascultați-mă, domnule. Eu sunt episcop de aproape cincizeci de ani, călugăr sunt, se înțelege, de și mai mulți ani, în fiecare zi slujesc Sfânta Liturgie; mie nici măcar un înger nu mi s-a arătat încă, iar Dumneavoastră vi s-a arătat Născătoarea de Dumnezeu! Lăsați-o baltă, vă rog..."

ZIARELE ȘI ANII LUMINA

Pe vremea grea a războiului, după o întâlnire în cabinetul Patriarhului, pe când se hotăra asupra unor chestiuni în care nu era ușor să fie luate decizii, Sfinția Sa, spre a glumi pe socoteala Sa, zise celor prezenți:

- "Voi ați crezut că o veți scoate ușor la capăt cu mine. Credeți că eu sunt slăbănog, de constituție fragilă... Dar de fapt voi nu mă cunoașteți bine...". Se sculă și de pe masa de lucru aduse niște ziare, cu denumire sârbească, în care prin fotomontaj era reprezentat ca un războinic-superman, cu bombe și muniții la brâu.

- "Uitați-vă cum mă văd alții, iar voi ați crezut că sunt slab!". Din întâmplare, tocmai atunci veni să-l fotografieze vestitul foto-reporter Vican Vicanovici. Pentru a realiza fotografia dorită, se adresă Patriarhului:

- Luminăția Voastră... [în limba sârbă joc de cuvinte: Vasa svetlosti - Sfinția Voastră; Vasa svetlosti - Luminăția Voastră]. La care Patriarhul replică:

- De vreme ce eu deja sunt lumină, la ce-ți mai trebuie blițul!?

Jovan Janjic, "NIN", preluat de săptămânalul de limbă sârbă "Nasa reč", Timișoara, nr. 772 / 03.12.2004, pp. 24-25

CUM AM DEVENIT ORTODOX

(începutul în pag. 1, 3)

A s e m e n e a Fericitului Augustin, îmi venea și mie să strig: "Dar Tu, Doamne, Tu erai mai adânc decât tot ce este în mine adânc, și mai înalt decât tot ce este în mine înalt!". Am pornit atunci să-mi regăsesc rădăcinile creștine, cu următoarea întrebare zvâcnindu-mi în minte: Există oare în creștinism o cale care să ofere elementele descoperite mie de spiritualitatea orientală ca fiind esențiale oricărei încercări de împlinire? Existau oare practici de transfigurare interioară, exista o adevărată Tradiție, o relație vie între maestru și ucenic? O asemenea cale exista cu adevărat, și anume în creștinismul răsăritean.

La reîntoarcerea în Mănăstirea "Sfântul Ioan Botezătorul", câteva luni după prima mea vizită, am avut nespusa bucurie să-l întâlnesc pe arhimandritul Sofronie; întâlnirea a însemnat, evident, o cotitură în viața mea. Ar fi nenumărate lucruri de spus despre acest om al lui Dumnezeu, recunoscut de întreaga comunitate drept un stareț adevărat, însă, respectându-i dorința, voi tăcea despre acestea. Nu voi dezvălui decât un singur fapt, capital pentru împlinirea mea ulterioară: aveam în fața ochilor dovada vie a vieții întru Hristos și a cunoașterii Sfintei Treimi; vedeam în acest bătrân ce înseamnă cu adevărat să fii "persoană", adică în comuniune cu Dumnezeu și cu semenii. Atâta iubire, atâta libertate, atâta lumină și forță creatoare m-au făcut să mă încredințez Căii și Tradiției al cărei moștenitor era și părintele. Treceam cu încetul de la credința moștenită în copilărie la dreapta credință, adică la o relație vie, personală, cu Hristos.

Mi-am făcut destul de repede cunoscută dorința de a deveni ortodox, însă părintele Sofronie mi-a temperat elanul, socotind că trebuia "pur și simplu"(!) să mă străduiesc să "îmi petrec zilele fără de păcat" și că aceasta puteam s-o fac oriunde (din perspectiva acestor întâmplări, nu cred să existe Biserică mai puțin preocupată de prozelitism decât cea ortodoxă). Mi-au trebuit, prin urmare, mai bine de doi ani până ce-am făcut pasul. Privind înapoi, cred că atitudinea rezervată a părintelui, de chemare la răbdare și perseverență, a fost plină de înțelepciune. Acest timp al așteptării, adevărată kenoză ["golire", "tăiere a vocii"] s-a dovedit într-adevăr foarte folositor și fecund, permițându-mi să-mi adâncesc credința, să-mi răspund

la anumite îndoieli, să-mi împlinesc cateheza, să-mi abandonez de la sine anumite prejudecăți asupra Bisericii Ortodoxe, să-mi pun la încercare profunzimea dorinței mele. De asemenea, mi-am clarificat problema originilor mele confesionale.

Am încercat totuși, la un moment dat, părintele Sofronie refuzându-mă, să mă întorc la Biserica Catolică, în ciuda eforturilor mele, în ciuda persoanelor remarcabile cu care am stat de vorbă, maioneza, cum se spune, nu s-a mai prins... Mă aflam deja cu sufletul în altă parte, irezistibil atras de spiritualitatea creștină a Răsăritului, acolo unde respiram din toți plămâni. Și apoi, într-atât de organic apropiat mă simțeam față de teologia și eclesiologia ortodoxă, și într-atât mă poticneam de unele aspecte ale catolicismului roman, cum ar fi mai ales instituția papală, sau concepția despre Duhul Sfânt, sau un anume formalism juridic, încât...

Am petrecut Săptămâna Lumina a anului 1990 în Mănăstirea "Sfântul Ioan Botezătorul". Și a fost o adevărată moarte întru înviere împreună cu Hristos, ceea ce a făcut ca trecerea mea (în sens pascal) la Ortodoxie să fie pe cât de evidentă, pe atât de inevitabilă. Această "trecere" (de care eram sigur) era o necesitate interioară, nu o simplă chestiune de conveniență, nici o alegere pur și simplu subiectivă, superficială. Părintele Sofronie a înțeles și câteva săptămâni mai târziu eram primit în comunitatea sacramentală a Bisericii Ortodoxe. Pentru a marca acest "Paște" personal și a-mi încuviința într-un mod aparte dorința de a începe o viață nouă, părintele Sofronie îmi dădu prenumele de Maxime, așezându-mă sub patronajul Sfântului Maxim Mărturisitorul (sec. VII), mare discipol al Sfântului Sofronie al Ierusalimului.

Să fie limpede: "trecerea" mea la Ortodoxie nu este rezultatul unei reflecții intelectuale, nici al unei fascinații mai mult sau mai puțin exotice, ci rodul unei îndelungi formări spirituale, în "trecerea"

mea nu este nici renegare, nici trădare a unei alte confesiuni. Dată fiind îndelunga mea îndepărtare de Biserica Catolică, nu era vorba de o schimbare, și cu atât mai puțin de o ruptură, ci de o reînegrare în altă parte, dar în trupul lui Hristos, care este unica Biserică. Nu am ales o confesiune opunând-o celeilalte, după savante comparații între măsurile de adevăr ale fiecăreia. Nu, ci pur și simplu mi-am urmat calea ce se deschidea pașilor mei, supunându-mă irezistibil unei lumi de o strălucire și de o puritate nepământești, în acest sens, convertirea mea este, în mod esențial, o împlinire. De fapt, nu m-am convertit la Ortodoxie, ci la Hristos, Care este Adevărul și Calea.

Trebuie să se distingă limpede între a fi ortodox și a trăi în ortodoxie. Cu alte cuvinte, ești ortodox prin "încadrarea" ta sacramentală și prin credința pe care o mărturisești, dar devii creștin prin viața pe care o duci, prin căpătarea Duhului Sfânt o dată cu împărțirea cu Sfintele Taine. Este cert că această viziune contrazice o mărturisire de credință mulțumită de sine, exclusivistă, naționalistă, etnică sau triumfalistă. Personal, mă simt întâi creștin și abia apoi ortodox. Sau, mai degrabă, nu concep Ortodoxia decât ca sinonimă vieții creștine, plină de evanghelice, în acest sens, a deveni ortodox nu înseamnă doar să te acoperi cu haină nouă, țesută-n rituri și formule teologice, ci înseamnă să te învesmântezi cu însuși Hristos. Dar a te învesmâta cu "Noul Adam" ce altceva este dacă nu a accepta să mori vechiului Adam, să-ți schimbi și firea, și viața?

Am spus că intrarea mea în comunitatea sacramentală a Bisericii Ortodoxe a fost o împlinire. Concluzionând, as vrea să adaug că a fost de fapt un început. Căci adevărata convertire, și singura ce contează dincolo de orice aparență spirituală, este abia metanoia, adică întoarcerea întregii noastre ființe, a simțămintelor noastre celor mai ascunse, către mila lui Dumnezeu. Or, în măsura în care rămân un păcătos, această revoluție este una fără de sfârșit, care nu se oprește și nu-și atinge capătul niciodată. Este o mișcare infinită, o devenire care nu încetează din devenire, înseamnă cale în urma Celui ce este Calea, a Celui ce călătorește cu mine și în mine: Hristos, Cel ce pe toate le înnoiește! A fi ortodox, pentru mine, înseamnă a-mi repeta în fiice dimineață, precum Sfântul Antonie: "Astăzi încep!"

(în românește de Codrin V. Smirnoff)

MITROPOLITUL GURIE GROSU (1877-1943)

Gurie Grosu (n. 1 ianuarie 1877, la Nimoreni, Lăpușna - d. 14 noiembrie 1943, la București (înmormântat la Cernica) a fost mitropolit român, primul titular al Mitropoliei Basarabiei după 100 de ani de ocupație rusă. Numele său de botez era Gheorghe, iar numele de Gurie l-a luat atunci când s-a călugărit. Gurie a fost un om extrem de evlavios și unul din promotorii românismului în Basarabia. În momentul când regele Carol al II-lea a făcut o vizită în Basarabia în 1930, Mitropolitul Gurie l-a împiedicat să intre în altar prin porțile împărătești, spunându-i că un rege poate să o facă doar având coroana pe cap și împreună cu soția sa legiuită, principesa Elena a Greciei, reproșându-i astfel relațiile extraconjugale. Acest fapt nu i-a fost iertat de rege niciodată, a creat o campanie împotriva lui Gurie, exagerând cu mult cele întâmplătoare anterior. A fost acuzat de abuzuri și lipsă în

gestiune fiind cercetat de Curtea de Casație, care nu a dus niciodată ancheta la final. La presiunile regelui, Sfântul Sinod în frunte cu Patriarhul Miron Cristea, l-au suspendat temporar la 11 noiembrie 1936, fără să țină seama și de scrisoarea trimisă de acesta. În apărarea lui nu au fost decât legionarii și încă un înalt prelat.

STUDII, EDUCAȚIE:

A studiat la Școala spirituală (1888-1892) și la Seminarul teologic din Chișinău (1892-1898), apoi, între 1898 și 1902, la Academia duhovnicească din Kiev, înființată de Mitropolitul român Petru Movilă, unde a obținut titlul de magistru în teologie.

ACTIVITATE PEDAGOGICĂ ȘI DUHOVNICEASĂ:

Călugărit în mănăstirea Noul Neamț (Chițcani), hirotonit ieromonah și numit "misionar eparhial" (1902), mai târziu este hirotesit protosinghel și arhimandrit (1909). Are meritul de a fi obținut înființarea unei tipografii eparhiale (1896) și a fi citorit revista "Luminătorul" din Chișinău (1908). A fost Stareț la mănăstirea "Sf. Avram" din gubernia Smolensk (1909), director la școlile normale de învățători din Grușevsk (1910-1914) și Samovka (1914 - 1917), profesor de Limba română la Chișinău (1917-1918) și un militant al românismului, în calitate sa de ministru adjunct al Justiției în Guvernul provizoriu din Chișinău. La 4 iul. 1918 este ales de Sf. Sinod din București arhiepiscop-vicar al Mitropoliei Moldovei, cu titlul "Botoșăneanul" (hirotonit la Iași la 15 iul. 1918). În 1919 este numit arhiepiscop-vicar al Arhiepiscopiei Chișinăului (cu titlul "de Bălți"); la 1 ian. 1920 locțiitor de arhiepiscop al Chișinăului și Hotinului, la 21 febr. 1920 ales titular (însăunat în 1921), iar din 28 apr. 1928 devine mitropolit al Basarabiei, păstorind până la 11 noiembrie 1936, când a fost pensionat.

LUCRĂRI:

Carte de învățătură despre legea lui Dumnezeu alcătuită după mai multe manuale rusești, Chișinău, 1908, *Bucoavnă moldovenească*, Chișinău, 1909; *Abecedar moldovenesc*, Chișinău, 1917, (în colaborare; ed. a II-a și a III-A, cu litere latine, în 1918, ed. a VII-a în 1922), *Rugăciuni și lămurirea lor*, Chișinău, 1920, 44 p.; *Despre omul "trupesc", "sufletesc" și "duhovnicesc"*, Chișinău, 1924, *Istoria sfântă a Vechiului și Noului Testament*, Chișinău, 1924, (și alte ediții); *Slujirea lui Dumnezeu a unui preot bun*, după Părintele Ioan de Cronstadt, Chișinău, 1925.

TRADUCERI DIN RUSĂ:

Istoria mănăstirii noului Neamț, Chișinău, 1911; M. Calnev, *Despre încinstirea sfintelor icoane*, Chișinău, 1920, Alte numeroase traduceri și adaptări din rusește, broșuri, articole, predici, cuvântări, pastorale, publicate mai ales în revistele „Luminătorul” și „Misionarul” sau în ziarele „Cuvânt Moldovenesc”, „România Nouă” ș.a (toate din Chișinău).

Sunt unul din mulțime și ripostez acolo unde agresivitatea și impertinența au trecut de limita bunului-simț

„Cine suntem noi? Care este istoria noastră și ce trebuie să facem pentru a nu admite falsificarea ei, denaturarea identității noastre?”, aceasta este fraza cu care istoricul Ion Varta s-a adresat celor veniți vineri, 2 noiembrie, la Centrul Expozițional „Constantin Brâncuși” din Chișinău, la lansarea cărții sale „Istoria integrată în versiune comunistă. Radiografia unui război identitar”.

În acest volum, Ion Varta ripostează cu argumente științifice, dar și cu vervă de polemist celor care susțin introducerea în școli a manualului de Istorie Integrată - un instrument de demolare a ființei noastre naționale. Istoricul a inserat în această carte o serie de lucrări, studii polemice, articole apărute în presa națională (în cea mai mare parte în FLUX), care conțin recenzii la manualele de istorie integrată, declarații publice făcute în Parlament de Ion Varta, interpelările pe care istoricul și deputatul le-a adresat ministrului Educației, Victor Țvircun.

Ion Varta a declarat că apariția acestei cărți oglindește dorința autorului de a da un semnal întregii societăți că există un dezacord al istoricilor cu autoritățile, al savanților care apără valorile naționale și nu admit pângărirea lor. „Sunt unul din mulțime și ripostez acolo unde agresivitatea și impertinența au trecut de limita bunului-simț”, a afirmat Ion Varta.

CEL DE AL XVIII-A CONGRES AL SOCIETĂȚII PENTRU DREPTUL BISERICILOR RĂSĂRITENE

Cluj-Napoca 10-15 septembrie 2007

Luna septembrie a fost pentru România și Biserica Ortodoxă Română în special, plină de evenimente deosebite, unele privind activități culturale și ecumenice (organizarea la Sibiu a celei de a treia Adunări Europene a Bisericilor, Organizarea la Cluj-Napoca a celui de al XVIII-lea Congres al Societății pentru Dreptul Bisericilor Răsăritene etc.), altele administrativ-bisericești (alegerea Prea Fericitului Părinte Daniel ca cel de al șaselea Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române), toate cu rezonanță pastoral-misionară și socială, precum și responsabilități pentru viitorul ortodoxiei și al Bisericilor creștine din Europa.

Cel de al XVIII-lea Congres al Societății pentru Dreptul Bisericilor Răsăritene s-a desfășurat la Cluj-Napoca, în perioada 10-15 septembrie 2007, având ca temă de dezbateri Rolul Bisericilor în procesul de unificare a Europei, fiind organizat de către Institutul Român de Studii Inter-Ortodoxe, Inter-Confesionale și Inter-Religioase (INTER) în colaborare cu Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității "Babeș-Bolyai" și având sprijinul Primăriei Cluj-Napoca, al Consiliului Local Cluj și al Camerei Executorilor Judecătorești de pe lângă Curtea de Apel Cluj.

În plin proces de integrare europeană, peste 50 de profesori și experți romano-catolici, greco-catolici și ortodocși (teologi, juriști și cercetători) din Austria, Bulgaria, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, India, Italia, Polonia, România, S.U.A. și Ungaria s-au întrunit la Cluj în a treia săptămână din septembrie pentru a face o evaluare a rolului pe care Biserica Ortodoxă îl are în procesul de integrare a României, dar și a celorlalte state majoritar ortodoxe, în structurile europene, cu efectele benefice și „riscurile materiale” pe care o Europă prosperă înțelege să și le asume pentru construirea unui ethos comun, Ortodoxia fiind într-un fel noul limes al Uniunii Europene. De acum granițele politice ale Uniunii Europene nu se vor mai termina acolo unde începe lumea ortodoxă, cum era până la această dată, ci vor cuprinde și o parte din lumea ortodoxă, contribuind la un frumos proces de sinteză în care valorile unei Europe prospere, dar vlăguită de secularizarea din ultimele decenii, vor primi suflu de viață, care va contribui la dezvoltarea armonioasă a unei culturi a Duhului.

Deoarece activitatea și meritele acestei prestigioase Asociații sunt mai puțin cunoscute în spațiul Europei de Est, amintim că Societatea pentru Dreptul Bisericilor Răsăritene își are începuturile în deceniul al șaselea al secolului trecut (în prezent are sediul la Viena, Austria) și a contribuit prin membrii săi reputați (juriștii și canoniștii de seamă ai Europei) la elaborarea unei legislații pătrunse de spiritul creștin și umanist, în cele șase decenii de activitate. Membrii societății se întâlnesc din doi în doi ani și dezbate subiecte legate de specificul tematic al țării-gază. Astfel, dacă în 2003, la Erevan (Armenia), atenția a fost îndreptată spre situația cultelor religioase în Caucaz după destrămarea Uniunii Sovietice, în 2005, la Urbino (Italia), tema a avut în centru caracterul canonic al raporturilor inter-confesionale. Anul acesta Congresul a dezbătut problemele cu care se confruntă atât Europa extinsă, cât și țările membre care au aderat de curând, analizând locul pe care l-au avut Bisericile în procesul de aderare și integrare. În aceeași logică, întâlnirea din 2009, la Veneția, va aborda aspectele eclesiologice ale sinodalității ca formă genuină a vieții ecleziale.

Extinderea de la 1 ianuarie 2007 a creat posibilitatea ca marea familie creștină din Europa, predominant catolică și protestantă până la acea dată, să primească noi state cu o populație majoritar ortodoxă (Bulgaria și România), care aduc odată cu ele pe lângă valorile social-culturale și moștenirea spiritualității răsăritene, izvorâtă din credința ortodoxă și ancorată în tradiția patristică a primului mileniu. Astfel, suntem convinși că Ortodoxia va mijloci coagularea unui ethos care precede unitatea de facto a unor popoare care, fără să aibă în comun mereu același ideal politic, îl au pe cel spiritual. Această constatare este cu atât mai prețioasă cu cât ea vine în momentul în care Europa se confruntă cu una dintre cele mai consistente puneri sub semnul întrebării din partea identităților extra-comunitare. De altfel, este un motiv în plus de a vedea proiectul european în complexitatea lui și de a reafirma urgența și legitimitatea unei relecturări a acestuia inclusiv în cheie religioasă.

Conferința ținută anul acesta la Cluj a reprezentat un real succes ce a confirmat statutul european al României și faptul că teologii și juriștii noștri pot contribui la afirmarea valorilor religioase nu doar pe plan local, ci și pe plan internațional, deschizând noi piste de abordare a religiosului în societățile tradiționale occidentale și răsăritene, dar, păstrând în același timp rolul și locul Bisericii în viața socială. Diversitatea geografică a participanților a pus chestiunea europeană aflată în discuție într-un context de alteritate cum rareori se întâmplă la dezbaterile de acest fel, cele mai multe cu un pronunțat caracter eurocentric.

Formulată neutru, problematica abordată și-a dezvăluit potențialul treptat, de la o analiză la alta. Pentru prima dată la noi, referatele supuse dezbaterii de către specialiști în drept canonic, drept european comparat, relații internaționale și teologie socială au acoperit practic toată granița de Est a Uniunii Europene, din Finlanda și până în Cipru, fără să ignore situațiile paradigmatiche din Kosovo și Turcia. Având drept punct de reper dinamica raportului dintre cultele religioase și stat, așa cum aceasta se articulează la nivelul legislației, prezentările au reușit să demonstreze legătura profundă dintre granița politică și cea cultural-spirituală a unui continent care se unifică fără a se uniformiza.

Astfel, odată cu aderarea României și Bulgariei la structura politică și economică a U.E., harta este redesenată inclusiv din punct de vedere religios. De acum se poate spune pe bună dreptate că Europa este creștină și trebuie să lucreze la refacerea unității creștine și promovarea valorilor religioase-morale. Pentru prima dată în istoria europeană, granița politică răsăriteană nu mai este în același timp și una culturală, Europa nemaifiind identică doar cu statele de confesiune catolică și protestantă apusene.

Participanții au avut bucuria să participe la Sfânta Liturghie săvârșită în Biserica Schimbării la Față din Cluj și să admire Sibiul, la doar după o săptămână de la încheierea celei de a treia Adunări Europene. De asemenea, în cadrul conferinței tinerii cercetători români au avut posibilitatea să-și prezinte proiectele de cercetare pe care urmează să le elaboreze în cadrul cursurilor de doctorat în drept canonic, integrându-le în arii mai extinse de cercetare și accentuând actualitatea și importanța temelor tratate pentru teologia ecumenică contemporană. Congresul a constituit un bun prilej pentru analizarea activității membrilor Asociației, alegerea noii conduceri și primirea de noi membri.

Considerăm că membrii Asociației pentru Dreptul Bisericilor Răsăritene prin studiile pe care le elaborează în noile condiții social-politice ale Europei extinse vor contribui la o mai bună cunoaștere a realităților din Bisericile Ortodoxe locale și la stabilirea de principii de lucru în vederea armonizării tradițiilor răsăritene cu cele ale vremii în care trăim, prin valorificarea atât a patrimoniului juridic și canonic bimilenar al Bisericii Ortodoxe, cât și a experienței seculare a Bisericilor Apusene.

Dr. Veaceslav Goreanu, Participant

NELINIȘTIT ESTE SUFLETUL NOSTRU PÂNĂ NU SE ÎNTOARCE IARĂȘI LA TINE, DOAMNE

LECTII DE CATEHIZARE

Lecția 29

“Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor”

ACTIVITATEA SFINȚITOARE. ADMINISTRAREA ȘI EXERCITAREA PUTERII SFINȚITOARE SFÂNTA TAINĂ A MIRUNGERII

dr. Nicolae Fuștei

S trâns legată de Taina Botezului este Sf. Taină a Mirungerii, ambele fiind cuprinse în aceeași rânduială cultică în Molitvenic, sau Agheazmatar.

Sf. Mir este Taina prin care noul botezat primește harul Duhului Sfânt spre a se întări și spori în noua viață dobândită prin Botez.

Deși nu se cunoaște momentul instituirii acestei Taine, caracterul ei de Taină, și nu doar de simplă ierurgie asemănătoare ungerii cu untdelemn din Vechiul Testament, rezultă din numirile pe care ea le poartă, numiri care se referă atât la partea văzută și nevăzută a ei, cât și la efectele ei asupra primitorului. “Iar apostolii din Ierusalim, auzind că Samaria a primit cuvântul lui Dumnezeu, au trimis la ei pe Petru și pe Ioan, Care, coborând, s-au rugat pentru ei, ca să primească Duhul Sfânt. Căci nu Se pogorâse încă peste nici unul dintre ei, ci erau numai botezați în numele Domnului Iisus (Fapte 8,14-16); “Și punându-și Pavel mâinile peste ei, Duhul Sfânt a venit asupra lor și vorbeau în limbi și prooroceau” (19, 6; Evrei 6, 2). A învățării despre botezuri, despre punerea mâinilor, despre învierea morților și despre judecata veșnică: “Iar voi, ungere aveți de la Cel Sfânt și știți toate” (I Ioan 2,20); “Căci de vreme ce întru înțelepciunea lui Dumnezeu lumea n-a cunoscut prin înțelepciune pe Dumnezeu, a binevoit Dumnezeu să mântuiască pe cei ce cred prin nebunia propovăduirii. Fiindcă și iudeii cer semne, iar elinii caută înțelepciune. Însă noi propovăduim pe Hristos cel răstignit: pentru iudei, sminteală; pentru neamuri, nebunie (I Corinteni 1,21-23) ș. a. Atât sinodul din Laodicea, cât și numeroși sfinți părinți, ca: Irineu, Teofil de Antiohia, Ciprian, Chiril al Ierusalimului, Fericitul Augustin și alții ne dau mărturie cu privire la numirile și importanța acestei Taine.

Mirungerea este recunoscută ca Taină de ortodocși, romano-catolici, armeni și alte confesiuni cu succesiune apostolică, dar este negată de către denotațiile protestante și neoprotestante pe motivul că, chipurile, Sf. Scriptură nu vorbește nimic despre o asemenea Taină. Această afirmație este lipsită de adevăr, deoarece, din faptul că nu oricine boteza în timpul apostolilor era și îndreptățit să-și pună mâinile asupra celor botezați. Numai apostolii, iar mai apoi episcopii, își puneau mâinile asupra celor botezați, ceea ce rezultă că era o taină deosebită de cea a Botezului. Taină prin care se împărtășește Duhul Sfânt celor botezați (Fapte 8,14-15). În ce privește ungerea cu mir sfințit, ea a înlocuit punerea mâinilor pe cap care rămâne numai în practica Hirotoniei.

SĂVÂRȘITORUL TAINEI SFÂNTULUI MIR

Săvârșitorul Mirungerii sau Hrismei este Episcopul, care poate delega dreptul de a săvârși această taină și preoților. Nici un alt membru al Bisericii nu poate administra această Taină.

Locul principal în săvârșirea acestei Taine rezultă și din acea că Sf. Mir este sfințit numai de episcopi. “Presbiterii sunt opriți a face Hrisma (Mir Sfințit)...și a sfinți fete și nici să împace pe cineva la Liturghie în public nu se cuvine” (Canonul 6 al Sinodului local din Cartagena).

Dar după cum spune Gavriil episcopul Filadelfiei: “Biserica Răsăritului nu numai arhierilor, dar și preoților fără frică le-a încredințat să săvârșească Mirungerea după Sf. Taină a Botezului, pentru ca nu cumva să fie lipsit de acest har, dacă se va întâmpla, cum se întâmplă cu oamenii, să se petreacă din această lume

întâmplător și prematur”¹.

PRIMITORUL SFINTEI TAINI A MIRUNGERII

Sunt îndreptățiți să primească această Taină numai acei care sunt botezați în mod valid. Primitorii Tainei pot fi creștinii de orice vârstă și sex..

O categorie aparte a primitorilor Sf. Mir sunt ereticii care, având Botezul valid, au prășit Biserica, sau cei care vin la ortodoxie din alte biserici apostolice în care Botezul poate fi socotit valid prin iconomie (romano-catolici, armeni ș. a.).

În cazul acestei categorii de primitori ai Sf. Mir, Taina li se administrează numai după ce aceștia vor da scrisori și vor anatemiza tot eresul care nu învață ca sfânta, catoliceasca și apostoleasca Biserică a lui Dumnezeu și pecetluindu-se adecă ungându-se mai înainte cu Sf. Mir pe frunte, pe ochi și pe nări, și pe gură, și pe urechi, și pecetluindu-l zicem: «Pecetea darului Sfântului Duh» (Canonul 95 al Sinodului Trulan). Același lucru îl spune și Canonul 7 al Sinodului II ecumenic și Canonul 7 al Sinodului local din Laodicea, despre ungerea cu Sf. Mir a ereticilor care vor să îmbrățișeze Ortodoxia.

În Apus primirea ereticilor în biserică nu se făcea prin ungerea cu Mir, ci doar prin punerea mâinilor. Aceasta se datorește punctului de vedere al creștinilor apuseni că orice botez este valid oricine l-ar săvârși, după cum spun și Canoanele Sinodului local din Arelata și Canonul 16 al Sinodului din Epaon. Despre primirea ereticilor în Biserică doar prin punerea mâinilor ne vorbește atât papa Leon, cât și Sf. Grigorie papa Romei².

Sunt primiți în Biserică prin administrarea Sf. Mir toți acei care sunt botezați în numele Sf. Treimi, prin trei afundări, dar nu au preoție validă și nu recunosc taina Sf. Mir (toate denotațiile protestante, în afară de Martorii lui Iehova. Aceștia se primesc în Biserică prin Botez, dacă au primit doar botezul lor).

Tot prin administrarea Tainei Sf. Mir sunt primiți în ortodoxie armenii și romano-catolicii, dacă n-au primit această taină în Biserica lor.

Cei care s-au lepădat de ortodoxie sunt primiți înapoi tot prin ungerea cu Mir. În cazul acestora ungerea cu Sf. Mir se repetă, ba chiar se recomandă de către canoanele bisericești (C. 7 al Sin. II ec; 95 - Trulan, 7-Laodicea, 1 - Sf. Vasile cel Mare ș.a.)

SĂVÂRȘIREA TAINEI SFÂNTULUI MIR

Ca și în cazul Botezului, locul săvârșirii Tainei Sf. Mir este Biserica, sau locul de închinăciune și doar în mod excepțional în alt loc.

În trecut această Taină se săvârșea pe două căi: prin punerea mâinilor sau prin ungerea cu Sf. Mir.

Referitor la modul de administrare a Mirungerii, Sf. Scriptură și Sf. Tradiție ne oferă dovezi din care rezultă că aceasta inițial se săvârșea în două feluri: prin punerea mâinilor de către apostoli sau de către episcopi asupra celor botezați sau prin ungerea cu Mir sfințit. Sf. Chiril al Ierusalimului compară acțiunea Sf. Mir asupra primitorului cu acțiunea Sf. Duh la sfințirea pâinii în timpul Euharistiei³. Indiferent dacă ambele practici coexistau în epoca apostolică sau dacă practica ungerii cu Mir e mai nouă, apărând odată cu răspândirea creștinismului în spații mai largi și mai îndepărtate unde apostolii și episcopii nu se puteau deplasa ușor și unde Taina se săvârșea de către preoți prin ungerea cu Mirul sfințit anterior de către apostoli sau episcopi, este absolut sigur că ambele practici se referă la una și aceeași Taină.

În prezent în Biserica Ortodoxă această Taină se săvârșește numai prin ungerea cu Sf. Mir.

Materia Tainei este mirul sfințit. La început Mirul se sfințea de Arhieru (Canonul 6 al sinodului local din

Cartagena). Dar obiceiul a schimbat rânduiala canonică astfel încât dreptul sfințirii Mirului a fost rezervat doar unor arhierii (sobor de arhierii în frunte cu patriarhul sau mitropolitul). Într-un timp patriarhul ecumenic a încercat să-și asume acest drept, de a sfinți Sf. Mir pentru întreaga Biserică Ortodoxă, dar nu i-a reușit. În prezent Sfântul Mir se sfințește în săptămâna patimilor (Joi), apoi se repartizează la toate eparhiile din cadrul Bisericii Ortodoxe Autocefale respective.

Precum prin Sf. Mir se transmit diferite daruri ale Sf. Duh, tot astfel și pentru materia Sf. Mir sunt folosite mai multe componente, printre care vinul, untdelemnul, diferite ierburi mirositoare, în total mai mult de 40 de componente.

Taina Sf. Mir se administrează prin “ungerea cu Sf. Mir pe frunte, pe ochi, pe nări, pe gură, pe urechi, și pecetluindu-l zicem: *Pecetea darului Sfântului Duh*” (Canonul 95 al Sinodului Trulan).

EFECTELE JURIDICE ALE TAINEI SFÂNTULUI MIR

Raportul dintre taina Mirungerii și a Botezului este asemănător celui dintre naștere și creșterea trupească. Căci precum noul născut are nevoie de o îngrijire deosebită pentru creștere, tot așa și noul născut duhovnicește are nevoie de întărire prin haruri noi, spre creștere în noua viață pe care a dobândit-o prin Botez. Harul primit prin Taina Mirungerii este necesar creșterii și desăvârșirii moral-religioase a celui renăscut prin Botez, fapt pentru care unii părinți bisericești, ca bunăoară Chiril al Ierusalimului, spun că abia după primirea Sf. Mir, noul botezat e vrednic să poarte numele de creștin.

Într-adevăr, Sf. Mir întărește pe cel botezat, însă el nu constituie o Taină suplimentară a Sf. Botez, fără de care Taina Botezului nu și-ar produce efectele în chip deplin. Așadar, oricine a primit fie chiar numai Sf. Botez devine membru cu drepturi depline al Bisericii. Taina Mirungerii nu produce efecte juridice asupra celor cărora li se administrează imediat după Botez.

Efectele juridice apar numai pentru acei care primesc Mirungerea când se întorc din erzie, căci devin iar membri ai Bisericii cu toate drepturile și îndatoririle ce revin unui membru ai Bisericii.

Note

¹ *Новая скрижаль*, c. 359.

² Nicodim Milaș, *op. cit.* vol. I, 279.

³ Nicodim Milaș, *op. cit.*, vol. 2, 148.

Creacionismul nu se va preda în școli ca disciplină științifică

Parlamentarii Consiliului Europei au decis, cu 48 de voturi și 25 împotriva, să ceară statelor membre „să se opună ferm” predării în școli a teoriei creacioniste ca disciplină științifică.

Creacionismul neagă evoluția speciilor prin selecția naturală și nu poate fi pus pe picior de egalitate cu evoluționismul, se arată în rezoluția adoptată, de Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei (APCE).

„Dacă nu suntem vigilenți, creacionismul poate deveni o amenințare pentru drepturile omului. Ținta primară a creacioniștilor – în majoritatea lor creștini și musulmani – este educația. Ei sunt decizi să-și vadă încorporate ideile în curricula școlară, căutând să le prezinte într-o manieră științifică. Dar acest fapt nu ar face decât să creeze o confuzie în mintea elevilor, care nu ar mai putea face distincția între credință și știință. Teoria evoluționistă nu are nimic de a face cu revelația divină, ci este bazată pe fapte”, se spune în documentul APCE.

„Nu vrem să creăm o falie între credință și știință, ci să prevenim încercarea de a opune credința științei”, a declarat raportorul luxemburghez Anne Brasseur. „Creacionismul, care învață că lumea a fost creată de Dumnezeu, a fost pentru o lungă perioadă de timp un fenomen aproape exclusiv american. Dar astăzi, ideile creacioniste s-au răspândit în multe state din cele 47 membre CE: Belgia, Franța, Germania, Grecia, Italia, Olanda, Polonia, Rusia, Serbia, Spania, Suedia, Elveția, Turcia și Marea Britanie”, se arată în raportul d-nei Brasseur.

Europa catedralelor devine Europa moscheiilor

„Europa catedralelor”, cum a numit-o unul din părinții Uniunii Europene Robert Schuman, ar putea deveni o Europa a moscheiilor. Aceste temeri au apărut la instituțiile media și activiștii creștini după ce două lăcașuri creștine din Berlin au fost vândute comunităților musulmane și în prezent au devenit puternice centre islamice. „Dumnezeul creștinilor nu este și un Dumnezeu al musulmanilor”, protestează fețe bisericești. Tot mai multe biserici creștine sunt transformate în moscheie”, se revolta *Bild*.

Reprezentantul oficial al arhiepiscopului Berlinului Stefan Forner nu exclude faptul că alte câteva biserici catolice vor fi vândute musulmanilor. Organizațiile islamice, între timp, și-au propus să dubleze numărul moscheiilor.

Vânzarea celor două biserici a devenit un adevărat scandal. Aceste obiecte de cult se află în cartierele Noikeuln și Tempelcof, unde majoritatea populației este musulmană, care în Germania reprezintă 3,4 milioane. Organul, amvonul și alte simboluri creștine vor fi demontate.

Comunitățile creștine în prezent se confruntă cu o puternică criză de bani și credincioși. Din această cauză vor fi închise peste 10 mii de biserici. Între timp numărul moscheiilor musulmane continuă să crească progresiv. În prezent pe teritoriul Germaniei exista 154 de moscheie cu cupolă și

minaret, explică Salim Abdala, președintele Institutului Central German al arhivelor islamice. „Am elaborat peste 184 de proiecte de construcție a noilor moschei”.

A devenit o tendință convertirea tinerilor germani la islam. În Berlin deja au trecut la islam peste 8500 de persoane. „În fiecare zi la noi vin în jur de 15 persoane”, afirma Mohammed Herzog membrul comunității musulmanilor „germanofoni” din raionul Schöneberg. Acesta s-a născut într-o familie de protestanți, a fost diacon și și 1979 a trecut la islam.

Printre preoții de mir crește îngrijorarea. Despre acest lucru scrie publicația *Tagesspiegel*, de orientare liberală de stânga. „Sunt șocat, pentru că biserica a fost întotdeauna simbolul poporului german”, spune Bernd Schimanski, unul din conducătorii comunității luterane.

„Noi, creștinii, credem în Sfânta Treime, acesta este Dumnezeu, iar musulmanii cred cu totul în alt Dumnezeu”, spune Bernhard Motter din comunitatea Santa Klara. Dar nu toți au aceeași opinie: „mai bine să se vândă bisericile decât să fie transformate în supermarket sau bănci, cum s-a mai întâmplat”, spune părintele Michael Rannerborg, a cărui biserică din Moabit este pustie de câțiva ani, „nu are nimic împotriva „vânzării bisericilor musulmanilor”.

Insa enoriașii acestuia sunt categoric împotriva unei astfel de idei.

Schwarznegger a apărut familia tradițională

Gubernatorul statului California Arnold Schwarznegger a depus veto asupra biletului cu privire la căsătoriile homosexuale, transmite publicația electronică *Christian Post*. Organizațiile și grupurile care luptă pentru apărarea familiei tradiționale își sărbătoresc cea de a doua victorie în apărarea valorilor tradiționale și morale.

În cazul în care guvernatorul ar fi aprobat această bilă, uniunile homosexuale ar fi primit drepturi și privilegii la egal cu familiile tradiționale. Organizațiile care luptă pentru interesele homosexualilor au condamnat dur decizia guvernatorului învinuindu-l de fățarnicie.

Anul viitor, Curtea Supremă a Californiei va trebui să emită o hotărâre în legătură cu rectificarea 22 la Constituția statului, care definește căsătoria ca „o uniune dintre bărbat și femeie” și interzice „căsătoriile” homosexuale.

Schwarznegger a declarat că decizie finală trebuie luată de către Curtea Supremă

de Justiție, iar dacă va fi nevoie se va organiza și un plebiscit la această problemă.

În prezent, grupul pro-homosexual „Equality California” a lansat o campanie agresivă pro-gay în toate organele mass-media. Scopul campaniei constă în propagarea modului de viață homosexual, în calitate de unul normal și atragerea persoanelor, care sunt indecise în această problema, de partea activiștilor homosexuali.

În pofida celor două victorii, militanții creștini se arată dezamăgiți de politica lui Schwarznegger, care a semnat două bile prin care este permisă propaganda homosexualismului, bisexualismului și transexualismului în școală prin manuale și campanii speciale. Iar bila AB 394 presupune propaganda homosexualismului, bisexualismului și transexualismului prin organizarea claselor speciale unde copii vor fi învățați „să respecte” un astfel mod de viață.

Vaticanul dezvăluie secretele Templierilor

Documentele au fost făcute publice în cadrul unui volum de 300 de pagini, intitulat „Processus contra Templarios” și editat în doar 799 de exemplare. Fiecare copie a fost vândută la prețul de 5900 de euro, potrivit Editurii „Scribium” care publica, de obicei, lucrări bazate pe arhivele Vaticanului.

Cartea scoasă de Vatican reproduce în întregime documentația disponibilă cu privire la audiențele papale ce au urmat arestărilor și torturilor la care au fost supuși șefii Ordinului Cavalerilor Templieri, acuzați de erezie și imoralitate de regele Franței, Filip al IV-lea, cunoscut sub numele de „Filip cel Frumos”. Editura a declarat că această carte include reproduceri ale „Pergamentului de la Chinon”, un edict papal din 1308 al lui Clement al V-lea, care trebuia să salveze Ordinul Templierilor.

Însă, sub presiunile lui Filip cel Frumos, papa și-a schimbat decizia și a anulat precedentul edict în 1312. Pergamentul de la Chinon este un document istoric devenit celebru de puțină vreme, ca urmare a descoperirii doctorului Barbara Frale, care încerca să demonstreze că, în 1308, papa Clement al V-lea i-a absolvit în secret pe ultimul Maestru al Templierilor, Jacques de Molay, și pe ceilalți șefi ai Ordinului de acuzațiile pe care Inchiziția medievală le formulase împotriva lor. Jacques de Molay, ultimul Mare Maestru al Templierilor, a fost ars pe rug la baza Catedralei Notre Dame, pe 18 martie 1314.

Rosy Fontana, purtătorul de cuvânt al Editurii „Scribium”, a declarat că o copie va ajunge la Papa Benedict, iar restul copiilor au fost deja rezervate de biblioteci sau colecționari din întreaga

lume. Pergamentul Chinon a fost recent descoperit de Barbara Frale, istoricul care lucrează la Arhivele Secrete. Aceasta a povestit că a fost uluită să găsească documentul într-o cutie în care se aflau alte hârtii vechi de doar cinci ani. Acesta se pierduse de sute de ani, pentru că fusese catalogat greșit.

Atât Arhivele Secrete ale Vaticanului, precum și biblioteca (în prezent închisă pentru restaurare) se află în câteva clădiri nu departe de Capela Sixtina. Cele două colecții de cărți, manuscrise și scrisori acoperă zeci de kilometri de rafturi, majoritatea aflându-se în subsoluri din considerente de securitate și pentru a fi protejate împotriva incendiilor. Arhivele oficiale ale Sfântului Scaun au fost sistematizate și organizate temeinic pentru prima dată abia în secolul al XVII-lea.

Un cardinal catolic propune interzicerea rugăciunilor pentru creștinarea evreilor

Un influent cardinal american Francis George, din mitropolia Chicago, consideră că rugăciunile catolice citite de Vinerea Patimilor, ar trebui revăzute. În opinia preotului, ar trebui excluse cuvintele prin care creștinii se roagă pentru creștinarea evreilor. Cardinalul afirmă că astfel de rugăciuni „ar putea jigni iudeii”, pe care îi considera „frați spirituali mai mari”.

Această declarație a fost făcută de către cardinal în cadrul unui interviu pentru *National Catholic Reporter*. Francis George propune un „schimb”: potrivit acestuia, dacă catolicii „vor fi mai atenți și mai rezonabili” în rugăciunile lor, atunci și evreii vor putea face anumite cedări.

Reamintim că vara trecută Papa Benedict al XVI a anulat interdicția la una din slujbe, prin textul căruia se roagă pentru „întoarcerea iudeilor din întuneric”.

Decizia Papei a trezit un val de furie din partea comunităților evreiești din întreaga lume.

În Olanda islamul a primit statutul de „religie oficială”

Ministerul Justiției al Olandei a recunoscut oficial islamul drept religie care va avea grijă de sufletele credincioșilor în instanțele de judecată și închisori, comunică agenția *Islam news*.

Ministrul Ernst Hirsch Ballin a semnat un acord cu „Contactorgaan Moslims en Overheid” (CMO), organul care coordonează relațiile dintre guvern și credincioșii musulmani, în conformitate cu care cei 60 de imami care activează în închisorile olandeze în bază de voluntariat vor deveni funcționari de stat.

CMO urmează să elaboreze un program, în care vor fi descrise problemele practice (ritualuri) și teoretice (teologice) ale islamului.

În fruntea Consiliului religios format din 63 de imami se află Mohamed Ajuu, în vârstă de 40 de ani, un teolog calificat, partizanul „liniei islamice ortodoxe”, potrivit căreia Coranul și tradițiile trebuie respectate cu scrupulozitate și corect înțelese, dar interpretate în conformitate cu necesitățile contemporane.

Stimați cititori! Nu uitați să vă abonați la „Curierul Ortodox” pe anul 2008

MATERIALELE PUBLICATE REFLECTĂ DOAR OPINIA AUTORILOR ȘI GRADUL LOR DE DOCUMENTARE

Stimați cititori, dacă ați citit ziarul și nu doriți să-l păstrați, transmiteți-l la alți cititori, dar vă rugăm să nu-l folosiți pentru necesități auxiliare

curierul ortodox

Publicație
în limba română
Indice de abonare: 22034

Adresa redacției:
„Curierul Ortodox”. Bd. Traian, 3/1
MD-2060 Moldova (Rep)
Tel. 77-25-33; 77-24-44
<http://www.geocities.com/cortodox>

REDACTIA

Dr. Nicolae FUȘTEI - redactor șef,
Prot. Vasile CIOBANU - secretar responsabil,
Preot Dumitru TOLICO - redactor tehnic

Tipografia „Prag”
str. Spicului 94,
Chișinău
Tirajul: 1000
Comanda: 1974